

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तच्छ्रुत्वा कौरवेयास्ते तुष्णीमासन्विशाम्यते । अर्जुनस्तु ततः सर्वं प्रतिजज्ञे परन्तप ।
 ततोऽर्जुनं तदा मूर्ध्नि समाधाय पुनः पुनः । प्रीतिपूर्वं परिव्रज्य प्रहरोद मुदा तदा ।
 ततो द्रोणः पाण्डुपुत्रानस्त्राणि विविधानि च । ग्राहयामास दिव्यानि मानुषाणि च वीर्यवान् ।
 राजपुत्रास्तथा चान्ये समेत्य भरतर्षभ । अभिजग्मुस्ततो द्रोणमस्त्रार्थं द्विजसत्तमं । ४२९०
 वृष्णयश्चान्धकाश्चैव नानादेश्याश्च पार्थिवाः । सूतपुत्रश्च राधेयो गुरुं द्रोणमियात्तदा ।
 स्पर्द्धमानस्तु पार्थेन सूतपुत्रोऽत्यमर्षणः । दुर्योधनं समाश्रित्य सोऽवमन्यत पाण्डवान् ।
 अभ्ययात्स ततो द्रोणं धनुर्वेदचिकीर्षया । शिवाभुजबलोद्योगैस्तेषु सर्वेषु पाण्डवः ।
 अस्त्रविद्यानुरागाच्च विशिष्टोऽभवदर्जुनः । तुल्येष्वस्त्रप्रयोगेषु लाघवे सौष्टवेषु च ।
 सर्वेषामेव शिष्याणां बभूवाभ्यधिकोऽर्जुनः । रेन्द्रिमप्रतिमं द्रोण उपदेशेष्वमन्यत । ४२९१
 एवं सर्वकुमाराणामिष्वस्त्रं प्रत्यपादयत् । कमण्डलुञ्च सर्वेषां प्रायच्छिरकारणात् ।
 पुत्राय च ददौ कुम्भमविलम्बनकारणात् । यावत्तेनोपगच्छन्ति तावदस्मै परां क्रियां ।
 द्रोण आचष्ट पुत्राय तत्कर्म जिष्णुरौहत । ततः स वारुणास्त्रेण पूरयित्वा कमण्डलुं । सममाचार्यपुत्रेण गुरुमभ्येति
 फाल्गुनः ।

आचार्यपुत्रान्तस्मात्तु विशेषोपचये पृथक् । न व्यहीयत मेधावी पार्थाऽप्यस्त्रविदां वरः ।
 अर्जुनः परमं यत्नमातिष्ठद्गुरुपूजने । अस्त्रे च परमं योगं प्रियो द्रोणस्य चाभवत् । ४२९०
 तं दृष्ट्वा नित्यमुद्युक्तमिष्वस्त्रं प्रति फाल्गुनं । आह्वय वचनं द्रोणो रहः सूदमभाषत ।
 अन्धकारेऽर्जुनायान्नं न देयं ते कदाचन । न चाख्यमिदं चापि मदाक्यं विजये त्वया ।
 ततः कदाचिद्भुञ्जाने प्रवैवा वायुरर्जुने । तेन तत्र प्रदीपः स दीप्यमानो विलोपितः ।
 भुक्त एव तु कौन्तेयो नास्यादन्यत्र वर्त्तते । हस्तस्तेजस्विनस्तस्य अनुग्रहणकारणात् ।
 तदभ्यासकृतं मत्वा रात्रावपि स पाण्डवः । योग्यां चक्रे महाबाहूर्धनुषा पाण्डुनन्दनः । ४२९१
 तस्य ज्यातलनिर्घोषं द्रोणः श्रुत्वाव भारत । उपेत्य चैनमुत्थाय परिव्रज्येदमब्रवीत् ।
 ॥ द्रोण उवाच ॥ प्रयतिष्ये तथा कर्तुं यथा नान्यो धनुर्धरः । त्वत्समो भविता लोके सत्यमेतद्ब्रवीमि ते ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो द्रोणोऽर्जुनं भूयो ह्येषु च गजेषु च । रथेषु भूमावपि च रणशिचामशिचयत् ।
 गदायुद्धेऽसिचर्यायां तोमरप्रासशक्तिषु । द्रोणः सङ्कीर्णयुद्धे च शिचयामास कौरवान् ।
 तस्य तत्कौशलं श्रुत्वा धनुर्वेदजिघृक्षुः । राजानो राजपुत्राश्च समाजग्मुः सहस्रशः । ४२९२
 ततो निषादराजस्य हिरण्यधनुषः सुतः । एकलव्यो महाराज द्रोणमभ्याजगाम ह ।
 न स तं प्रतिजग्राह नैषादिरिति चिन्तयन् । शिथं धनुषि धर्मज्ञस्तेषामेवान्ववेक्षया ।
 स तु द्रोणस्य शिरसा पादौ गृह्य परन्तपः । अरण्यमनुसम्प्राप्य कृत्वा द्रोणं महीमथं ।
 तस्मिन्नाचार्यवृत्तिञ्च परमामास्थितस्तदा । द्रव्यस्ते योगमातस्ये परं नियममास्थितः ।
 परया श्रद्धयोपेतो योगेन परमेण च । विमोक्षादानसन्धाने लघुत्वं परमाप सः । ४२९३